

verktygsladanhbg.se

Narkotikatrender i Helsingborg 2023, fokus på ungdom

Undersökningar och mätningar från:

1. CENTRALFÖRBUNDET FÖR ALKOHOL- OCH NARKOTIKAUPPLYSNING, CAN
2. REGION SKÅNES FOLKHÄLSOENKÄT, BARN OCH UNGA
3. DROGANAYLYS I AVLOPPSVATTNET
4. UNG LIVSSTIL ENKÄTUNDERSÖKNING
5. MARIA SKÅNE NORDVÄST
6. MOBILA TEAMET
7. TULLVERKET
8. POLIS

Inledning

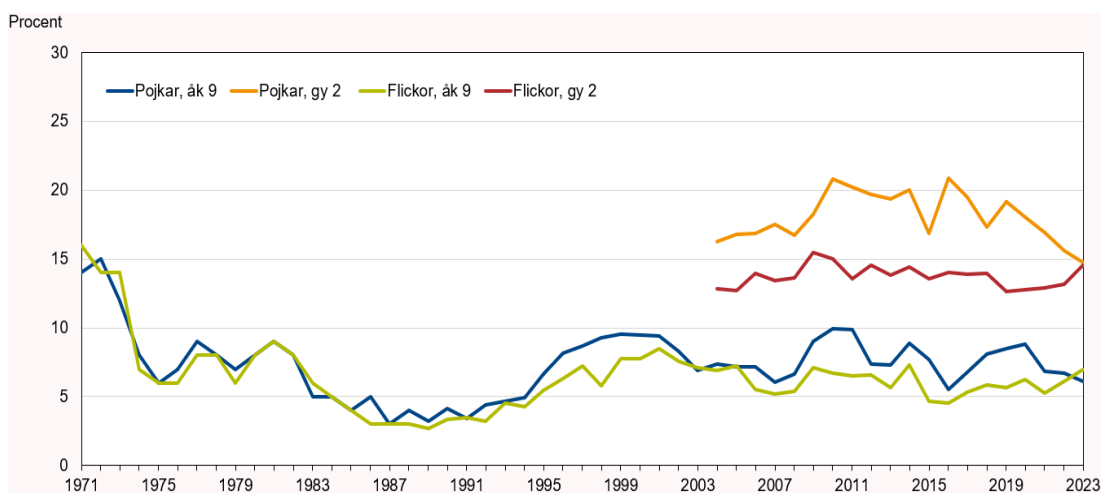
Sverige har narkotikalagar för att skydda invånarna från negativa konsekvenser av narkotika som påverkar liv, hälsa och samhälle. Dessa regleras genom följande lagar: Narkotikastrafflagen (1968:64), kontroll av narkotika (1992:860) och förbud mot vissa hälsofarliga varor (1999:42).

Denna rapport bygger på undersökningar och intervjuer med olika verksamheter som kommer i kontakt med narkotika. Fokus ligger på ungdomar. Enligt en undersökning från [CAN:s](#) har 9 procent av befolkningen 17–84 år använt någon narkotika senaste året och 3 procent senaste 30 dagarna.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN

CAN har sedan 1971 genomfört årliga [nationella skolundersökning](#) för elever i årskurs 9 och sedan 2004 för gymnasieelever i årskurs 2. Över 80 procent av de 700 slumpvis utvalda klasserna deltar anonymt i studien.

Andelen elever som använt narkotika någon gång, efter kön och årskurs. 1971–2023.

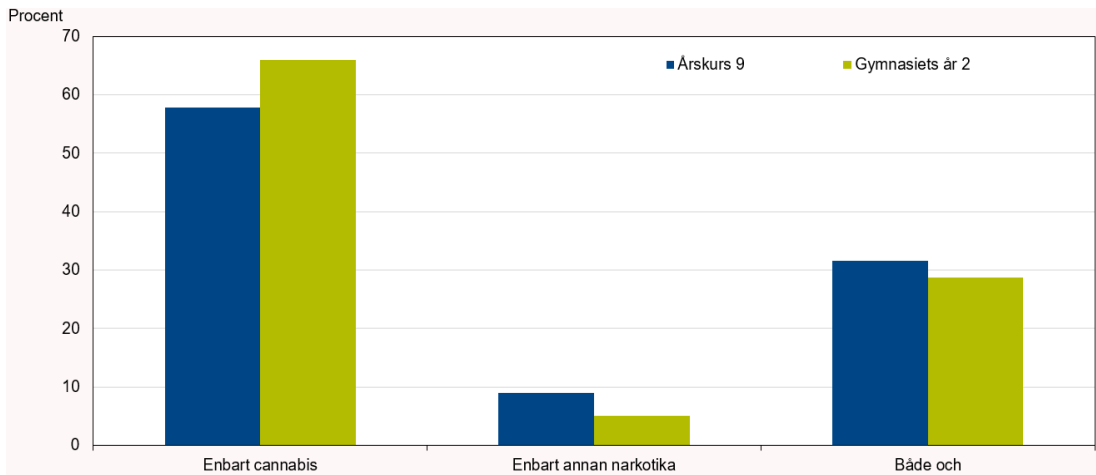

Resultat: Narkotikabruket har varit relativt stabilt de senaste 20 åren.

Undersökningen visar uppgång för flickor medan pojkarna visar nergång. 7 procent av eleverna i årskurs 9 och 15 procent av gymnasieeleverna hade använt narkotika någon gång.

Studien inkluderar inte receptbelagda läkemedel utan läkarordination, såsom sömnmedel, lugnande och smärtstillande läkemedel. Om dessa läkemedel räknas in, har 14 procent av årskurs 9 och 21 procent för gymnasiet använt narkotika.

Andelen narkotikaerfarna elever som enbart använt cannabis, enbart använt annan narkotika respektive använt både cannabis och annan narkotika, efter årskurs. 2023.

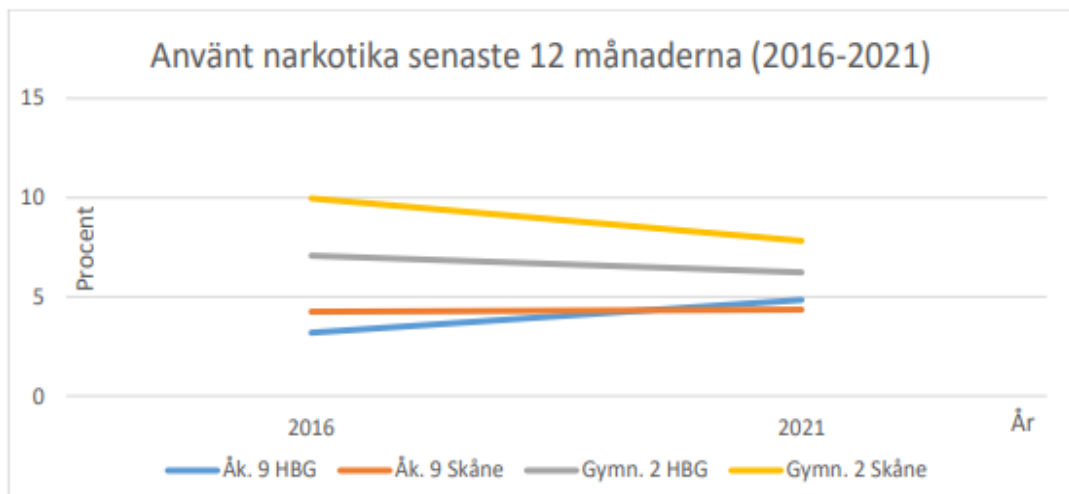

Resultat: 58 procent av årskurs 9-eleverna endast använt cannabis medan 66 procent av gymnasieeleverna endast använt cannabis. Ungefär en tredjedel av cannabisanvändarna använder även också andra droger, 9 av 10 av dessa är cannabis involverat.

Region Skånes folkhälsoenkät barn och unga

[Region Skåne](#) genomför enkätundersökning för alla årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2 i Skåne vart fjärde år. År 2020 blev framflyttat till 2021 på grund av pandemin, kommer genomföras 2024. Enkäten besvarades anonymt och svarsfrekvensen är över 70 procent för de skolor som väljer att delta.

Resultat: Helsingborgs ungdomarna använder mindre narkotika än genomsnitt i Skåne, men i Helsingborg har användandet ökat något medan för Skåne gymnasieelever har det minskat. I undersökningen Det är vanligare att pojkar använder narkotika än flickor de senaste 30 dagarna.

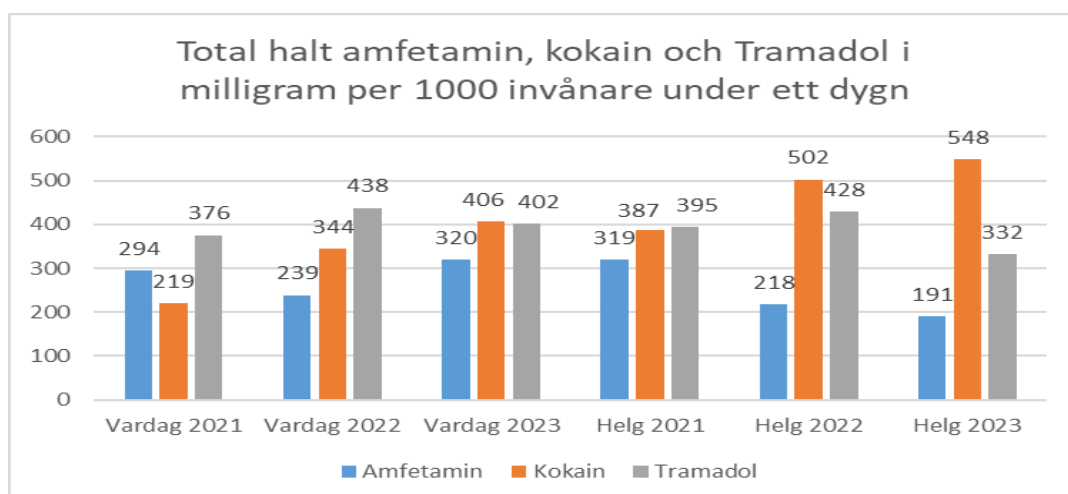
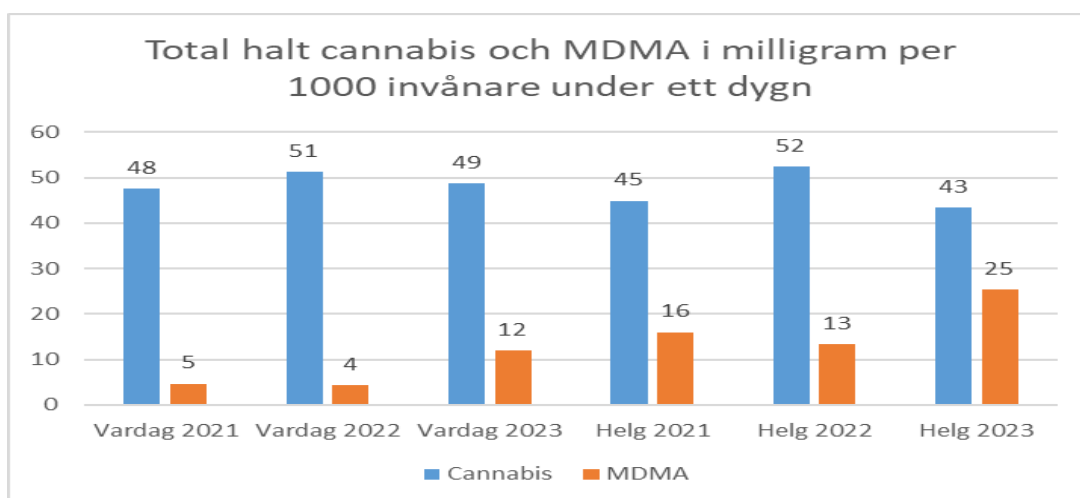

Resultatet: I undersökningen framgår det att det är fler pojkar än flickor som har uppgivit att de har brukat narkotika det senaste året.

Droganalys i avloppsvattnet

Helsingborg har tagit drogprover i avloppsvattnet från 2021 och detta kommer även att utföras under 2024. Proverna har tagits på våren och hösten, hittills har det blivit 12 provtagningar. Analyserna visar på drogtrender under vardagsveckor och helger. Helsingborg samarbetar med andra skånska kommuner för att genomföra dessa provtagningar och för att utbyta erfarenheter med varandra.

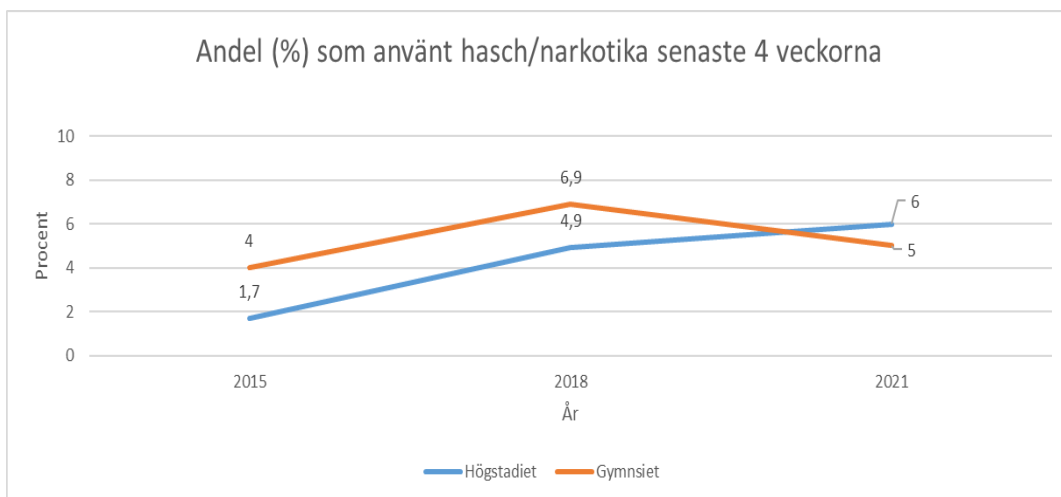
NSVA (Nordvästra Skånes vatten och avlopp) utför vattenprover som analyseras av RISE (Research Institutes of Sweden AB). Proverna tas från avloppsvatten och beräknas utifrån Helsingborgs befolkning på 148 000. På hemsidan verktygsladanhbq.se finns mer information om metoden och resultat.

Resultat: Cannabis är den vanligaste drogen, halten minskade både vardag och helger under 2023. MDMA halten ökade kraftigt under alla veckodagar. Amfetamin ökade på vardar, men minskning på helger jämfört med förra året. Kokain har varit konstant ökning under åren. Tramadol bruket minskade under 2023.

Ung livsstil

Sen början av 2000-talet genomförs [Ung livsstil](#) undersökningar vart tredje år. Syftet är att få ökad kunskap om ungas situation och behov. Cirka 1000 elever i årskurs 7–9 deltar och ungefär lika många gymnasieelever besvarar enkäten. Svarsfrekvensen är cirka 80 procent.

Resultat: De ungdomar som svarat Ja på frågan har använt narkotika vid minst ett tillfälle. Diagrammet visar att bruket har minskat för gymnasieeleverna medan det är en ökning för högstadieleverna. Det är fler killar än tjejer som svarat Ja på frågan.

Polisen

[Polisen](#) ser att cannabis och pregabalin (ett läkemedel som finns i till exempel Lyrica) är de vanligaste drogerna som används. På senare år upplever polisen att kokain och amfetamin har ökat, medan användningen av lugnande medel som bensodiazepiner och tramadol har minskat. Det finns en större acceptans för droger i samhället idag, och cannabis ses ofta som relativt ofarligt. Det är mer vanligt att killar använder narkotika, men användningen bland tjejer ökar också.

Polisens arbete har lett till att många som gör narkotikabrott upptäcks. Enligt [Narkotikapolitisk center](#) är 25 procent av de som polisen tar för narkotikabrott inte kända av Socialtjänsten.

Tullverket

[Tullverket](#) har fram till 11 december beslagtagit över 850 kg kokain i Helsingborg, vilket är en stor ökning jämfört med 2022 då strax över 140 kg beslagtogs. Stora mängder kokain hittas i slutet av smugglingsresan, ofta i Helsingborgs hamn som är en viktig import väg.

Cannabis: Ökning från 2 kg 2022 till nästan 2400 kg 2023. Amfetamin: Mindre än 5 kg beslagtogs hittills 2023. Tramadol: Nästan inga beslag under 2023, jämfört med 160 000 tabletter 2022. MDMA: Nästan noll beslag 2022, men 5000 enheter 2023. Övriga läkemedel: 31 000 andra narkotikaklassade läkemedel beslagtagna 2023,

jämfört med 2650 tabletter 2022. Dopning och heroin: Nästan inga beslag de senaste två åren.

Tänkbar förklaring till utvecklingen: Det finns inget entydigt svar på varför vissa droger har ökat. Det kan bero på större laster transporteras till Sverige. Tullverket gör ungefär lika många beslag som tidigare men mängderna är större, en del av narkotikan ska troligtvis vidare till Norge eller Finland. Smugglarna kanske har upplevt att det är mindre riskabelt att åka fast vid hamnen och därför smugglat större partier. Tullverkets personal har olika verktyg för att upptäcka narkotika.

Maria Skåne Nordväst

[Maria Skåne Nordväst](#) hjälper ungdomar och unga vuxna upp till 25 år som har problem med alkohol eller andra droger. Där får de information, rådgivning och behandling till exempel samtalsterapi och avvänjning.

Mottagningen planerar och anpassar behandlingen efter varje individs behov. De erbjuder stöd även till ungdomens familj. Ungdomen måste vara inskriven för att få hjälp, men kan själv ta kontakt med mottagningen. Verksamheten arbetar i samverkan mellan olika kommuner i nordvästra Skåne och Region Skåne. Personalen består av familjebehandlare, kuratorer, sjuksköterskor och läkare. Huvudkontoret är i Helsingborg, med satellitmottagningar i 5 närliggande kommuner.

Under 2023 sökte ytterligare 200 ungdomar stöd utan att vara inskrivna. Den vanligaste och primära drogen för de inskrivna är cannabis, varit det en längre tid. Drogerna alkohol och tramadol kommer därefter. Fler ungdomar har sökt stöd för sitt kokainbruk. 57 % av de inskrivna använder mer än en drog.

Mobila teamet

[Mobila teamet](#) består av åtta fältsekreterare som arbetar uppsökande och förebyggande med barn, ungdomar och unga vuxna upp till 25 år. De är verksamma på platser där ungdomar samlas, både dagar, kvällar och helger. Verksamheten erbjuder råd och stöd till ungdomar samt erbjuder de enskilda stödsamtal, dessa journalförs inte.

Mobila Teamet upplever att cannabis är den mest förekommande drogen. Personalen märker ofta cannabisdoft, men ser sällan användning. Personalstyrkan upplever att ungdomar har en mer liberal syn på cannabis idag än tidigare. De ser en ökad användning av de lagliga substanserna lustgas, e-cigarett och vita snuset. Arbetsstyrkan uppfattar inga speciella platser som är mer utmärkande och problematiska, lika vanligt i alla områden i staden.

Reflektion

Sammantaget visar den insamlade informationen att cannabis är den vanligaste drogen i Helsingborg, och kokain är den drog som ökar mest i samhället. Trots att fler beslagtas idag än tidigare, har många fått en mer liberal syn på narkotika. Detta stöds också av [CAN:s rapport "Upp till var och en?".](#) Det är viktigt att notera att majoriteten av samhället fortfarande är emot droger (avkriminalisering/legalisering).

Enkäter visar att narkotikaanvändningen inte ökar generellt för ungdomar, men vissa droger ökar vilket droganalyserna i avloppsvattnet påvisar. Det framhävs även att narkotikakonsumtionen har ökat för tjejer. ANDTS-samordnaren tror att den grupp där narkotikakonsumtionen ökar mest är för de som är 18 år och äldre.

Resultaten kan påverkas av olika faktorer, till exempel resurser som verksamheterna haft till sitt förfogande under året, mätningar är ett ögonblickstillfälle och kan få ett annat utfall vid ett annat tillfälle. Svaren på enkäterna kan variera beroende på tidpunkt och ärlighet hos de svarande. Avloppsmätningen visar mängden narkotika som använts under vissa tidpunkter men inte exakt hur mycket varje individ ha brukat samt individens ålder och boende.

Referenser

1. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN
<https://www.can.se/publikationer/cans-nationella-skolundersokning-2023/>
2. Drogranalys avloppsvatten, <https://verktygsladanhbq.se>
3. Maria Skåne Nordväst
<https://helsingborg.se/omsorg-och-stod/missbruk-och-beroende/maria-nordvast-mottagning-for-unga/>
4. Mobila Teamet
<https://helsingborg.se/omsorg-och-stod/familj-barnoch-ungdom/stod-till-barn-och-unga/mobila-teamet>
5. Polisen, <https://polisen.se>
6. Region Skåne Folkhälsoenkät barn och unga
<http://beslutstod.skane.se/QuAJAXZfc/opendoc.htm?document=documents%5Cfolk%20sk%C3%A4nsostatistik%20sk%C3%A5ne.qvw&lang=enUS&host=QVS%40rspapp072&anonymous=true>
7. Ung livsstil undersökningen
<https://helsingborg.se/kommun-ochpolitik/resultat-och-jamforelser/skol-och-fritidsverksamhet/ung-livsstil>
8. Tullverket
<https://www.tullverket.se/sv/privat.4.7df61c5915510cfe9e7104e8.html>